DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh38872>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 10.07.2019
Yayın Tarihi: 25.10.2019

ArticleType: Research article
Submitted: 10.07.2019
Publishing date: 25.10.2019

Atıf Bilgisi / Reference Information

Ulukaya, Ü. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Halkevleri Hakkında Görüşleri. *Journal of History School*,42, 985-1002.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ HALKEVLERİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Ülkü ULUKAYA ÖTELEŞ¹

Öz

Bu çalışma 1932-1951 yılları arasında faaliyette bulunmuş bir yaygın eğitim kurumu olan Halkevlerine ilişkin Sosyal Bilgiler öğretmen adayların görüşlerinin saptanmasını amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin, Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda eğitim gören 4. sınıf 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri, görüşme yöntemi aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler, nitel veri analizi tekniğinden yararlanarak çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular çalışmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının önemli bir kısmının bu kurum hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte öğretmen adayları Halkevlerinin yaygın eğitim faaliyetlerinin Cumhuriyet dönemi örgün eğitim faaliyetlerine katkı sağladığını düşünmektedir. Araştırmanın diğer bulguları ise adayların Halkevlerinin çalışmalarının incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine de katkı sağlayacağı ve Sosyal Bilgiler 4., 5., 6., 7. sınıf ve 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabında Halkevlerine daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşündüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet Dönemi, CHP, Halkevleri, Halk eğitimi, Sosyal Bilgiler.

¹ Dr., Muş Alparlan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı, u.ulukaya@alparslan.edu.tr, [ORCID: 0000-0002-5780-2034](https://orcid.org/0000-0002-5780-2034)

Social Studies Teacher Candidates ' Views on Community Centers

Abstract

This study aims to determine the views of social studies teacher candidates on community centers, a non-formal education institution that was in operation between 1932 and 1951. In the 2017-2018 academic year, a State University in eastern Anatolia region, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Department of Social Studies teaching, 4. the class constitutes a candidate of 30 teachers. The opinions of the teacher candidates were obtained through the interview method. The data obtained were analyzed using qualitative data analysis technique. The findings from the study show that a significant proportion of the social studies teacher candidates who participated in the study did not have sufficient information about this institution. However, the teachers think that the non-formal education activities of the community centers contribute to the formal education activities of the Republic period. The other findings of the study are that the study of the Students ' Community Centers will contribute to today's educational activities and Social Studies 4th, 5th, 6th, 7th and 8th class textbook. The history of Class Revolution and Kemalism shows that he/she thinks that public houses should be given more space in the textbook.

Keywords: Early Republican Period, CHP, Community Centers, Public Education, Social Studies.

GİRİŞ

Halkevleri, 19 Şubat 1932'de yılında kurulan dönemin en önemli eğitim ve kültür kurumlarıdır. Bu kurum Türk Ocaklarının kapatılmasının ardından oluşan kurumsal boşluğun kapatılması sürecinde oluşturulmuştur. Halkevlerinin teşekkül faaliyetleri; dönemin Maarif Vekili Dr. Reşit Galip'in oluşturduğu Halkevi Komisyonu tarafından yürütülmüştür. Komisyon, eski Türk Ocağı binasında yaptığı çalışmalar sonucunda Halkevlerinin genel prensiplerini ve Halkevleri tüzüğünü oluşturmıştı. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliği de 12 Ocak 1932 tarihinde bunu yurt genelindeki parti örgütlerine duyurarak CHP'nin bir kültür kurumu olarak hayata geçirmiştir (CHP, 1932:1,Toksoy, 2007:29).

19 Şubat 1932 tarihinde açılan Halkevleri; bünyesinde oluşturduğu dokuz şube aracılığıyla faaliyetlerini yürütmüştür. Bu şubeler Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi, Güzel Sanatlar (Ar) Şubesi, Temsil (Gösterit) Şubesi, Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi, Sosyal Yardım Şubesi, Kütüphane (Kitapsaray) ve Neşriyat Şubesi, Köycülük Şubesi, Spor Şubesi ile Müzecilik ve Sergi Şubesidir (CHP Halkevleri Çalışma Talimatnamesi, 1932:2 vd; Toksoy, 2007: 50-60).

Her şubenin yürüttüğü halk eğitimi çalışmalarına ilişkin bilgi aşağıda yer almaktadır.

1. Halkevlerinin Halk Eğitimi Çalışmaları

1.1. Dil Tarih ve Edebiyat Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi halkevi bünyesinde kurulan ilk şubelerden biridir. Şube Halkevleri talimatnamesinde belirlenen oluşturulan tahammüller doğrultusunda çalışmalarını yürütmüştür (Demir, 2018: 85). Dil tarih ve edebiyat şubesi halkı Türk dili, tarihi ve kültürü hususunda bilgilendirmiştir. Atatürk için büyük önem arz eden Dil ve Tarih çalışmaları bu dönemde farklı bir boyut kazanmıştır. Dil ve edebiyat bölümünde, Türk dilinin dünya dilleri arasında hak ettiği yere ulaşması çalışmaları ve derleme çalışmaları yer almaktadır. Derleme çalışmaları, halk dilinde var olan hala kullanılan fakat yazı dilinde kullanılmayan Türkçe söz ve tabirlerin yazıya geçirilmesi faaliyetidir (CHP, 1939:6). Bunun yanı sıra Türkçe olmayan köy ve sokak isimlerinde de çalışmalar yapılmış ve gerekli düzenlemelere gidilmiştir. Ayrıca her Halkevi bünyesinde TTK ve TDK ile haberleşme üyeleri bulundurulmasına karar verilmiştir. Buradaki amaç yöreye ait vakfiye, sicil, yazma eserler gibi tarihi kaynakların koruma altına alınmasını sağlamaktır. Dil Edebiyat şubesinin bir diğer önemli vazifesi de Türk Tarih tezini destekleyecek çalışmalarda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda şube I. ve II. Türk Tarih Kongresi düzenlenmiştir.

Tarih bölümünde ise, vatandaşlara Türk milletinin soylu ve uzun tarihi hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmış bunun yanı sıra bizzat Halkevlerinin çıkardığı dergi ve broşürler dağıtılmıştır. Milli gün ve haftalarda ise günün önemine ilişkin konferanslar verilmiştir. Halkevlerince düzenlendiği tespit edilen millî gün ve bayram etkinlikleri şunlardır: Düşman işgalinden kurtuluş günleri, 19-23 Şubat Halkevleri kuruluş yıldönümü etkinlikleri, 21 Mart Nevruz Bayramı, 23 Nisan Millî Hâkimiyet ve Çocuk Bayramı ve onu takip eden Çocuk Haftası (Akın, 1997: 93), 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı (Uzun, 2010:113 vd; Aydın, 2018a: 29), Kızılay Haftası, (Özer, 2012:345), 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Günü, 11 Haziran'ı takip eden ilk Pazar gününde yapılacak olan Toprak Bayramı (TC. Resmî Gazete, 1945: 16 Haziran K. No: 4760), 20 Temmuz Montreux Boğazlar Sözleşmesi, 23 Temmuz Hatay'ın Anavatana İltihâkı (Aydın, 2018c:89). 24 Temmuz Lozan Günü (Gökgöz, 2011, :98 vd), 30 Ağustos Zafer Bayramı (Altuncuoğlu ve Saydan, 2015: 151 vd; Aydın, 2018b: 69; Öztürk, 2018:236 vd; Sayılır, 2014:100 vd), 26 Eylül Dil Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet

Bayramı (Şanal, 2010:165 vd; Haykır ve Çevik, 2014)ile 12-20 Aralık tarihleri arasında kutlanan Tasarruf ve Yerli Malı Haftası (Saridoğan, 2014: 43 vd).

1.2. Güzel Sanatlar Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Güzel sanatlar şubesi halkın müzik zevkini yükseltmek ve sanatın çeşitli dallarında yetenekli gençleri eğitmek maksadıyla çeşitli kurslar açmıştır. Şube halk türkülerinin ve musikinin yaşatılması için korolar oluşturulmuş, Halkevleri düzenlediği gecelerde halk oyunlarını halk türküleriyle birleştirmiştir. Bando takımları oluşturularak gençlerin sanat ile meşgul olması özendirilmiştir. Yine şube çalışmaları kapsamında yetenekli gençler için resim kursu açılmış ve resimler çeşitli sergilerde halkın gösterimine sunulmuştur (Ulukaya, 2015:41). Güzel Sanatlar şubesinin en önemli araçları radyo ve gramofondur. Halkevleri bu iki aracı halkı bilinçlendirmek ve halkı sanata özendirmek maksadıyla kullanmıştır (Eser, 2016:108).

1.3. Spor Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Spor şubesi vatandaşlara sağlıklı bir birey olmanın yolları öğretmeye çalışmıştır. Buna ilaveten vatandaşlar sporun çeşitli dalında eğitim alma ve kendilerini geliştirme fırsatını elde etmişlerdir. Halkevleri tarafından Kütahya, Kars, Bursa, Bolu, Gerede, Erzurum ve Hasankale Halkevlerine kayak malzemeleri ulaştırılmış, Milli gün ve haftalar kapsamında Halkevleri gençleri spora teşvik etmek amacıyla müsabakalar düzenlenmiş, dereceye girenler ödüllendirilmiştir (Ulukaya, 2015: 43).

1.4. Temsil Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Temsil şubesi çeşitli alanlarda yapılan inkılâpların halka benimsetilmesi sürecinde önemli görevler üstlenmiştir. Özellikle halkın büyük çoğunluğunun okuma-yazma bilmemesi de tiyatronun halkın bilinçlendirilmesinde etkin kullanımına sebep olmuştur. Halkevlerinde tarihi ve milli değerlerimize uygun, milli mücadeleyi ve sosyal hayatı konu eden temsillere yer verilerek Cumhuriyetin ilkeleri halka benimsetilmeye çalışılmıştır (Temizhan, 2006).

1.5.İçtimai (Sosyal) Yardım Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Ülke vatandaşları arasındaki birlik ve beraberliğin güçlendirilmesi, yoksul ve zengin vatandaşlar arasındaki ekonomik dengesizliğin azaltılması gibi amaçlara sahip olan İçtimai yardım şubesi Halkevlerinin önemli şubelerinden biridir. Bu şube aracılığıyla Halkevleri kendi bölgelerinde bulunan yardıma muhtaç insanlara, hastalara ve kimsesiz çocuklara sahip çıkmıştır. Kimsesiz vatandaşlara için aşevleri açılmıştır. Fakir öğrencilere kitap, kalem, defter ve giyecek yardımı yapılmıştır.İşsizlere iş bulunmuş, cezaevinde ya da askerde bulunan kişilerin ailelerine de yardımlar yapılmıştır (Sertel, 2016:65).Yine bu şube aracılığıyla verilen konferanslarda Türk milletinin geçmişten günümüze Türk-İslam coğrafyasındaki vatandaşlara yaptığı yardımlar anlatılarak halk arasındaki sevgi, hoşgörü ve birlik duygusu pekiştirilmiştir (Atlı, 2013:117). Şubenin diğer bir misyonunun ise sağlık çalışmaları oluşturmıştır. Halka temel sağlık bilgisi konularına yönelik konferanslar verilmiş, kitaplar yayınlanmış ve broşürler dağıtılmıştır.

1.6. Halk Dershaneleri-Kurslar Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Halk dershaneleri-kursları şubesi vatandaşların çeşitli mesleki alanlarda kendini geliştirmelerine olanak tanımıştır. Şube meslek edindirme kursları, Türkçe okuma-yazma kursları ve yabancı dil kursları açmış; bununla birlikte pozitif bilimler ve uygulamalarıyla ilgili çalışmalarda da bulunmuştur (CHP, 1948:20). Türkçe kurslarıyla çok sayıda vatandaşa okuma-yazma öğretilmiştir (Kardaş, 2013: 379; Kara, 2017: 1161 vd; Aydın, 2019: 41 vd). 1939 yılında tüm ülkedeki halkevi ve yardımcı kuruluşların okuma-yazma kurslarıyla yirmi bin vatandaş okur-yazar olmuştur. Hapishanelerdeki vatandaşlarda bu okuma-yazma kurslarından yararlanmıştır. Hapishanelerde verilen eğitimde öncelik sırası dikkate alınmış ceza süresini bitirmek üzere olan mahkûmlara kurslarda öncelik tanınmıştır. Örneğin CHP Genel sekreterliği Mardin Halkevi raporuna göre; Cezaevindeki mahpuslarda 50'si hiç bilmeyen (A), 50'si de az bilen (B) olmak üzere 100 kişi okutulmuştur (Alparlan, 2019:339). Şube, 40 farklı alanda kurs açmış açılan bu kurslara on binlerce vatandaş iştirak etmiştir (Durmuş ve Akhan, 2011: 64). Örneğin “Gezici Köy Kadınları Kursu” açılarak köylere ulaşılmış, köy kadınlarının çocuk bakımı ve biçki-dikiş konusunda meslek sahibi olmaları sağlanmıştır (Aydın, 2018d:132 vd).Pozitif bilimler ve uygulamalarına ilişkin çalışmalarda doğrultusunda ise vatandaşlara matematik, fizik ve kimya derslerine yönelik kurslar açılmıştır. Yabancı dil eğitimi hususunda da Almanya, İngilizce ve Fransızca kurslarının açıldığı görülmektedir (CHP Halkevleri ve Halkodaları

1944, 1945:16). Böylelikle vatandaşlar çeşitli dünya dillerini öğrenme fırsatını elde etmişlerdir.

1.7. Kütüphane ve Yayın Şubesi Marifetiyle Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Araştıran, sorgulayan vatandaşların desteklenmesi ve çeşitli disiplinlere ait içeriklere rahatça ulaşmasını sağlamak amacıyla halk dershaneleri ve kursları şubesi açılmıştır (Ulukaya, 2015:43). Her halkevi bünyesinde kütüphaneler oluşturulmaya çalışılmıştır. 1943 yılı içerisinde 87.500 adet kitap yurt genelinde halkevi ve halkodalarına gönderilmiştir (CHP Halkevleri ve Halkodaları 1944, 1945:11-12). Halkodaları, Halkevlerinin olmadığı daha küçük yerleşim merkezlerine açılan kurumlardır. Halkodalarının çalışmasına yönelik 1939 yılında çıkarılan CHP Halkodaları Talimatnamesine göre bir yerde halkodası açmak için en az 50 üye zorunluluğu ve bir toplantı salonu ile bir okuma odasının bulunması şart koşulmuştur.

Bu şube aynı zamanda tüm Halkevlerinin yayın basım faaliyetlerini de üstelenmiştir (CHP Halkevleri Çalışma Talimatnamesi 1940, 1940:27). Vatandaşların ihtiyaç duyduğu kitaplar belirlenerek basılmıştır. Kitap sergileri ve geceleriyle de vatandaşlara yeni çıkan kitaplar tanıtılmıştır. Tanıtılan kitapların vatandaşlar tarafından okunması için kitap geceleri oluşturulmuştur (CHP Halkevleri ve Halkodaları 1944, 1945:12).

1.8. Köycülük Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştirilen Halk Eğitimi Çalışmaları

Erken Cumhuriyet döneminde ülke vatandaşlarının önemli bir kısmının köylerde ikamet ettiği düşünüldüğünde bu şubenin varlığının önemi anlaşılabılır. Bu şube köyde yaşayan vatandaşları pek çok hususta geliştirmeyi kendine amaç edinmiştir. Köycülük şubesi okuma-yazma çalışmaları, sağlık, tarım ve hayvancılık, ticaret, hukuk, arkeoloji ve sanat tarihi gibi pek çok alanda halkı eğitilmiştir. Bununla birlikte bu şube sosyal yardım şubesi ve halk dershaneleri ve kurslar şubesi ile birlikte çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Köy öğretmenlerinin doğal üyesi olduğu bu şubelere köy gezileri aracılığıyla doktorlar, veterinerler, diş hekimleri gelerek halkın ihtiyaçları karşılanmıştır. Yapılan bu gezilerde sağlık hizmetlerinin yanında halk derlemelerine yönelik çalışmalarda yapılmıştır (Erdal, 2013, s:123).

1.9.Müze ve Sergi Şubesi Aracılığıyla Gerçekleştiren Halk Eğitimin Çalışmaları

Halkevi müze ve sergi şubesi halkevinin bulunduğu bölgede tarihi ve kültürel kalıntıların bulunması, onarılması ve koruma altına alınması çalışmalarında bulunmaktadır. Böylesi bir çalışma toplumda tarihi eserlerin korunmasına yönelik bir bilinç oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Şube bununla birlikte ülkenin dört bir yanından topladığı tarihi eserleri sergileme çalışmalarında da bulunmuştur. Halkevlerinin pek çoğunun bünyesinde müzeler oluşturulmuştur.

Yukarıda yer alan bilgiler ışığında Halkevlerinin Erken Cumhuriyet Döneminde üstlendiği misyon daha iyi anlaşılabilir. Yetişen nesle Erken Cumhuriyet Döneminde Halkevlerinin Türk milletinin kalkınmasındaki misyonunun öğretilmesi ise büyük önem arz etmektedir. Genç nesiller nasıl ki Milli mücadelenin bağımsızlık savaşımız olduğunu biliyorsa Halkevlerinin çalışmaların da cehaletle savaşımız olduğunu bilmelidir. Gençlerin Halkevleri hakkında bilinçlendirilme süreci ise uygun öğretim programlarının muhtevasının öğrencilere aktarımı ile mümkün olabilir. Eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında da Sosyal Bilgiler öğretim programı gerek içeriği gerek amaçları ile bu misyona en uygun öğretim programıdır. Sosyal Bilgiler üzerine farklı tanımlar yapılmasına rağmen bu programın temel amacı ideal, etkili ve demokratik vatandaş yetiştirmek olarak ifade edilmektedir (Öztürk ve Otluoğlu, 2003). Sosyal Bilgiler 4.,5.,6., ve 7. sınıf ve 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı vasıtasıyla öğrenciler Erken Cumhuriyet Döneminde Halkevlerinin milli eğitim politikası doğrultusunda üstlendiği sorumluluğu, yapılan yaygın eğitim ve halk eğitimi faaliyetlerini öğrenebilir. Halkevlerine yönelik Sosyal Bilgiler 4.,5.,6., ve 7. sınıf öğretim programında bilgi yer almadığı, 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programında ise Halkevlerine yönelik sınırlı bilgiye yer verildiği saptanmıştır. Oysaki Kültür ve miras ve Etkin vatandaşlık ilgili kurumun içeriğinin verilmesinin uygun olduğu düşünülen Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarıdır. Kültür ve miras öğrenme alanı Türk kültürünün oluşumu, korunması ve geliştirilmesi için milli bilincin güçlendirilmesini amaçlayan öğrenme alanıdır. Halkevleri de Türk kültür ve eğitim tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Etkin vatandaşlık öğrenme alanında ise öğrenciler, grup, kurum ve sosyal örgütlerin nasıl oluştuğunu; onları etkileyen ve kontrol eden mekanizmaları; bunların bireyleri ve kültürü nasıl etkileyip kontrol ettiklerini ve varlıklarını nasıl sürdürüp değiştirdiklerini öğrenmektedir. Bu noktada halkevlerinin kuruluş gayesi ve faaliyetleri incelenerek günümüzde bu tür çalışmaları sürdüren çeşitli kurum ve sosyal örgütlerinin yapısı, işleyişi ve misyonu daha rahat anlaşılabilir. Sosyal Bilgiler

lisans eğitiminde ise Cumhuriyet Tarihi dersi kapsamında Halkevlerine sınırlı olarak yer verilmektedir.

Bu bağlamda dersin sorumlu öğretmenin bu kurum hakkında sahip olduğu bilgi, kuruma yönelik tutumu ve ilgili kurumun Sosyal bilgiler ders kitabında yer alma düzeyi önem taşımaktadır. Sosyal bilgiler dersi öğretmeni ancak Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip ise öğrencilerin bu konudaki eksiklerini tamamlayabilir. Bu sebeple İlgili çalışmanın konusunu da Sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır.

2. Araştırmanın Amacı

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerinin halk eğitimi çalışmalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesini amaçlayan çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır;

- ✓ Öğretmen adaylarının halkevleri hakkındaki bilgi düzeyleriyle ilgili düşünceleri nasıldır?
- ✓ Öğretmen adaylarının Halkevlerinde verilen eğitimin Cumhuriyet dönemi milli eğitim politikasına katkısı hakkındaki görüşleri nasıldır?
- ✓ Öğretmen adaylarının Halkevlerinin eğitim faaliyetlerinin incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine katkı hakkındaki görüşleri nasıldır?
- ✓ Öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ve 8. Sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesi hakkındaki görüşleri nasıldır?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerine ilişkin görüşlerinin belirlemeye çalışıldığı bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımına dayalı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nitel araştırma, toplumsal sorunları veya insana dair günlük yaşamdaki birtakım problemleri kendine özgü metotlarla anlamlandırmaya çalışan bir yöntemdir (Creswell, 1998).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin, Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim

Dalı'nda eğitim gören 4. sınıf 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. 30 öğretmen adayının 20'si kız (66,7) 10'u (33,7) erkektir. Çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örneklem problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişilerin, olayların nesnelerin ya da durumlardan üzerinde çalışmaların yürütülmesi esasına dayanmaktadır. Bu çalışmada ölçüt Halkevleri hakkında lisan eğitimi sürecinde ders almış olmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın kuramsal boyutu oluşturulduktan sonra Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerine ilişkin görüşlerini almaya yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formundaki sorular hazırlanırken kolay anlaşılabilir sorular yazma, odaklı sorular hazırlama, açık uçlu sorular sorma, yönlendirmekten kaçınma, çok boyutlu sorular sormaktan kaçınma, alternatif sorular ve sondalar hazırlama, farklı türden sorular yazma, soruları mantıklı bir biçimde düzenleme ve soruları geliştirme gibi ilkeler dikkate alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:128). Sorular tamamlandıktan sonra geçerliliği ve güvenilirliği sağlamak için 1 alan uzmanından, 1 ölçme değerlendirme uzmanından görüş alınmıştır. Alan uzmanlarından gelen görüş ve öneriler doğrultusunda 5 sorudan oluşan görüşme formuna son şekli verilerek, soru sayısı 4'e düşürülmüştür. Aynı zamanda üç öğretmen adayına ön uygulama yapılmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen bilgiler ışığında görüşme formuna son şekli verilmiştir. Ön görüşmeye katılan öğretmen adayları, araştırmaya dâhil edilmemiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Görüşme yapılan kişilere yöneltilen sorulardan alınan yanıtlar, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerine ilişkin görüşlerini belirleme çerçevesinde, içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinin temel gayesi, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve verilere ulaşmaktır. Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği biçimleri ortaya çıkardığı, önemli değişkenleri keşfettiği ve hangi bilgileri rapora yansıtacağına karar verdiği bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek 2011:125). İlgili araştırmada literatür bilgisi doğrultusunda, önem arz eden kavramlar, anlamlarına göre kodlanarak, benzerlikler ve farklılıklar ekseninde temalar oluşturulmuş ve bu temalarla birlikte yanıtlar yorumlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini için araştırmada ulaşılan 4 tema altında verilen görüşlerin söz konusu temaları temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur.

Araştırmacıların ve uzmanın, temalarda yer alması gereken görüşlere ilişkin değerlendirmeleri karşılaştırılarak “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” sayıları tespit edilmiş ve Miles ve Huberman’ın (1994) formülü “Güvenirlilik = [Görüş birliği sayısı / (Toplam görüş birliği sayısı + Görüş ayrılığı)] X 100” kullanılarak araştırmanın güvenilirliği hesaplanmıştır. Kodlama şemasının büyüklüğüne ve aralığına bağlı olarak, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %85 ve üzeri olduğu durumlarda arzu edilen düzeyde bir güvenirlilik sağlanmış olmaktadır (Miles ve Huberman, 1994). Bu araştırmaya özgü olarak gerçekleştirilen güvenirlilik çalışmasında % 95 oranında bir uzlaşma (güvenirlilik) sağlanmıştır.

4. BULGULAR ve YORUM

4.1. Halkevlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Algıları

Görüşmeye katılan Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerine yönelik yeterli bilgiye sahip olup/olmadıklarına ilişkin görüşler aşağıda verilmektedir.

Tablo 1. Halkevleri bilgisine sahip olup/olmamaya ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin dağılımı

	<i>f</i>	<i>%</i>
Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum	18	60
Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip değilim	12	40
Toplam	30	100

Tablo 1 Öğretmen adaylarının Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip olup/ olmadıklarına yönelik görüşleri incelendiğinde, 18 (%60) öğretmen adayının “Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahibim” şeklinde yanıt verdiğini 12’sinin (%40) ise “Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip değilim” şeklinde yanıt verdiğini görmekteyiz. Tablo 1’de yer alan “Halkevleri bilgisine sahip olup/olmamaya ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri” temasına ilişkin öğretmen adaylarının ifadelerinden bazıları, belirlenen alt temalar dâhilinde aşağıda yer almaktadır:

“Cumhuriyet Tarihi dersi kapsamında Halkevleri hakkında ayrıntılı olmasa da bilgi aldık. Bu kurumun Cumhuriyet döneminde yaptığı çalışmalara ilgili ben daha öncesine de kitaplar da okumuştum. Bu sebepten ötürü yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” (G.1).

“Üniversitede Halkevleri ve yaptığı çalışmalara yönelik yeterince bilgi aldığımızı düşünmüyorum. Bu konuda yetersiz bilgiye sahip olduğumu söyleyebilirim”. (G.5).

4.2. Halkevlerinde Verilen Eğitimin, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim Politikasına Katkılarına İlişkin Öğretmen Adaylarının Algıları

Halkevlerinde verilen eğitimin, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim Politikasına ne gibi katkılar sağladığına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda yer almaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. Halkevlerinde verilen eğitimin, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim Politikasına katkılarının ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin dağılımı

	<i>f</i>	<i>%</i>
Okuma-yazma oranını artırmıştır	8	27
Örgün eğitimin tamamlayıcısı olmuştur	8	27
Okulsuz ve öğretmensiz köyler için yarar sağlamıştır	4	13
Bu konuda yeterli bilgiye sahip değilim	10	33
Toplam	30	100

Halkevlerinde verilen eğitim, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim politikasına katkıları yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde 8 (%27) öğretmen adayı “Okuma yazma oranını artırmıştır, 8 (%27) öğretmen adayı “Örgün eğitimin tamamlayıcısı olmuştur” 4 (%13) öğretmen adayı “Okulsuz ve öğretmensiz köyler için yarar sağlamıştır” ve 10 (%33) öğretmen adayı “Bu konuda yeterli bilgiye sahip değilim” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. (Tablo 2)

Tablo 2’de yer alan Halkevlerinde verilen eğitimin, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim Politikasına katkıları yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinden örnekler aşağıda yer almaktadır:

“Cumhuriyet döneminde halkın büyük bir kısmı okuma-yazma bilgisine sahip değildi. Savaştan çıkmış bir millet olarak da her il de ve köyde okullar açılması mümkün görünmüyordu. Halkevleri bu noktada okulsuz, öğretmensiz köylerde milli eğitimin sisteminin eksiklerini gidermiş. Bu yönüyle Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim politikasına katkısı olduğunu düşünüyorum”(G.7).

“Halkevleriyle ilgili yeterli bilgiye sahip değilim dolayısıyla milli eğitim politikasını katkılarını değerlendiremem”(G.27).

4.3. Halkevlerinde Verilen Eğitim Faaliyetlerinin İncelenmesinin Günümüz Eğitim Faaliyetlerine Katkısına İlişkin Öğretmen Adaylarının Algıları

Halkevlerinde verilen eğitim faaliyetlerinin incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine katkı sağlayıp/sağlayamayacağına ilişkin öğretmen

adaylarının görüşleri aşağıda yer almaktadır (Tablo 3). Halkevlerinde verilen eğitim faaliyetlerinin incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine katkısına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde; öğretmen adaylarının büyük bir kısmının bu konuda olumlu yönde yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Bazı öğretmen adayları ise bu konuda olumsuz fikir beyan etmiş bazılarının ise bu konuda bir fikir beyan etmediği tespit edilmiştir.

Tablo 3. Halkevlerinde verilen eğitim faaliyetlerinin incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine katkı sağlayıp/sağlamayacağına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin dağılımı

		f	%
Evet	Günümüz yaygın eğitim kurumlarına yol gösterebilir	10	33
	Eğitim-öğretim faaliyetlerini zenginleştirebilir	6	20
	Eğitim sisteminde yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayabilir	6	20
	Bu konuda yerli bilgiye sahip değilim	4	13
Hayır	Günümüz eğitim sisteminin ihtiyaçlarına cevap verecek niteliğe sahip olduğumu düşünmüyorum	4	13
Toplam		30	100

On (%33) öğretmen adayı “Günümüz yaygın eğitim kurumlarına yol gösterebilir” 6 (%20) öğretmen adayı “Eğitim-öğretim faaliyetlerini zenginleştirebilir” 6 (%20) öğretme adayı öğretmen adayı “Eğitim sisteminde yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayabilir” 4 (%13) öğretme adayı ise “Hayır günümüz eğitim sisteminin ihtiyaçlarına cevap verecek niteliğe sahip değil” şeklinde olumsuz görüş ifade etmiştir. 4 (13) öğretmen adayı da “Bu konuda yeterli bilgiye sahip değilim” şeklinde cevap vermiştir (Tablo 3).

Tablo 3’te yer alan “Halkevlerinde Verilen Eğitim Faaliyetlerinin İncelenmesinin Günümüz Eğitim Faaliyetlerine Katkısı” temasına ilişkin öğretmen adaylarının ifadelerinden bazıları aşağıda örneklendirilmiştir:

“Halkevleri Cumhuriyet Döneminde günümüz yaygın eğitim kurumlarının yerini tutmuş, bu kurumun geçmişteki faaliyetleri incelenerek günümüz yaygın eğitim kurumlarının faaliyetleri zenginleştirilebilir”(G.11).

“Katkı sağlayacağını düşünmüyorum Halkevleri 1930’lu yıllarda faaliyet gösteren bir kurumdur. Bu kurumun o dönemdeki çalışmalarının günümüz eğitim sistemine katkı sağlaması mümkün değil. Hem yaygın hem de örgün sistemi zaman içerisinde çok değişikliğe uğramıştır” (G.26).

4.4. Sosyal Bilgiler 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ve 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesi Gerekliğine İlişkin Öğretmen Adaylarının Algıları

Sosyal Bilgiler 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ve 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda yer almaktadır. Sosyal bilgiler ders kitaplarında Halkevlerine yönelik bilginin artırılmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde adayların çoğunluğunun olumlu yönde görüş bildirdiğini görmekteyiz.

Tablo 4. Sosyal bilgiler dersi kapsamında 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ders kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin dağılımı

		f	%
Evet	Türk eğitim sisteminin gelişimini gösterir	10	33
	Öğrenciye dönemin zihniyeti hakkında bilgi verebilir	10	33
	Yaygın eğitim kavramının önemini anlamasına yardım eder.	4	13
Hayır	Bu yaş grubu öğrencileri için gerekli olduğunu düşünmüyorum	6	20
Toplam		30	100

On (33) öğretmen adayı, "Türk Eğitim sisteminin gelişimini gösterebilir"10(33) öğretmen adayı "Öğrenciye dönemin zihniyeti hakkında bilgi verebilir"4(13) öğretmen adayı "Yaygın eğitim kavramının önemi anlamasına yardım eder" şeklinde olumlu görüş bildirmiştir fakat 6 (20) öğretmen adayı bu konuda olumsuz yönde fikir beyan etmiş bu durumu da "Bu yaş grubu öğrencileri için gereksiz" şeklinde ifade etmişlerdir (Tablo 4).

Tablo 4'te yer alan "Sosyal Bilgiler dersi kapsamında 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ders kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesi" temasına ilişkin öğretmen adaylarının ifadelerinden bazıları aşağıda örneklendirilmiştir:

"Öğrenciler Halkevleri hakkında bilgi edinirken ilgili dönemdeki siyasal, ekonomik ve kültürel yapıyı da yakından görme fırsatı elde edebilir. Bu durum öğrencinin dönemim zihniyeti hakkında yeterli bilgiye sahip olmasına katkı sağlayabilir" (G.25).

"Halkevleri ve faaliyetlerinin ortaokul düzeyinde öğrencilerin idrak etmekte zorlanacağı bir konu olduğunu düşünüyorum. Öğrenciler günümüz eğitim sisteminin çalışmalarıyla Halkevlerinin faaliyetleri arasında bir bağ kurmakta zorlanacaktır" (G.4)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Cumhuriyet döneminin en önemli yaygın eğitim kurumu olan Halkevleri 1932-1951 yılları arasında çok yönlü vatandaş yetiştirme amacına hizmet etmiştir. Birer halk okulu olarak faaliyette bulunan Halkevleri okuma-yazma ve meslek edindirme kursları buna ilaveten Türk tarihinin gelişimi, Tarih öğretimi ve Türk dili ve edebiyatı alanında önemli çalışmalar yapmıştır. Ayrıca bilinçli köylülerin yetişmesi, sağlık bilgisi alanında halkın bilinçlendirilmesi, musiki, resim ve güzel sanatlar alanında da yetenekli gençlerin keşfedilmesine önemli katkılar sağlamıştır. Yetişen neslinde Türk eğitim ve kültür tarihine önemli katkıları olan bu kurum hakkında yeterli bilgiye sahip olması önem taşımaktadır. Bu bağlamda Halkevleri ve faaliyetlerine yönelik konuların öğretim programlarında yer alması ve sorumlu dersin hocalarında bu kurum hakkında yeterli bilgiye sahip olmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Halkevlerinin içeriği incelendiğinde Sosyal Bilgiler öğretim programının en uygun öğretim programlarından biri olduğu söylenebilir. İlgili çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Halkevlerine ilişkin görüşlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı araştırmanın bulguları incelendiğinde öğretmen adaylarının %60'nın Halkevleri hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunun %40'nın ise kendini bu konuda yetersiz bulduğunu göstermektedir. Cumhuriyet Döneminin en önemli yaygın eğitim kurumu olan Halkevleri hakkında Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yetersiz bilgiye sahip olması beklenen bir durum değildir. Bu durum adayların lisans eğitimi sırasında aldıkları Cumhuriyet tarihi ve İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin öğretim süreçlerinin gözden geçirilmesinin yararlı olacağını düşündürmektedir. Öğretmen adayları ilerde meslek hayatlarına başladıklarında öğrencilerin bu kurum hakkında bilinçlendirilmesine yeterli katkı sağlayamayabilir. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise 20 öğretmen adayı Halkevlerinde verilen eğitimin, Cumhuriyet Dönemi Milli Eğitim Politikasına okuma-yazma oranının artırma, örgün eğitime katkı sağlama, okulsuz ve öğretmensiz köyler için fırsat eşitliği sağlama bağlamında yarar sağladığını ifade ettiğini göstermektedir. 10 öğretmen adayı ise bu hususta bir fikir beyan etmediği tespit edilmiştir. Bu durum Halkevlerinin yaygın eğitim faaliyetleri hakkında öğretmen adaylarının yetersiz bilgiye sahip olduğunu göstermektedir. Yine araştırma kapsamında Halkevlerinin eğitim faaliyetlerinin incelenmesinin günümüz eğitim faaliyetlerine katkı sağlayıp/sağlamayacağına ilişkin soruya öğretmen adayının verdiği yanıtların farklılaştığı tespit edilmiştir. 10(%33) öğretmen adayı Halkevlerinin günümüz yaygın eğitim kurumlarına yol gösterebileceğini 6 (%20) öğretmen adayı Halkevlerinin eğitim-öğretim faaliyetlerini zenginleştirebileceğini yine 6 (%20) öğretme adayı ise eğitim

sisteminde yaşanan sorunların çözümüne katkı sağlayabileceği şeklinde yanıtlar vermişlerdir. Fakat 4 (%13) öğretmen adayı olumsuz yönde fikir beyan etmiş, Halkevlerini günümüz eğitim sisteminin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulmamıştır. Halkevlerinin eğitim sisteminin tüm ihtiyaçlarına cevap vermesi elbette beklenilmez. Eğitim alanında dünyada ve ülkemizde Cumhuriyet Döneminde bu yana önemli gelişmeler yaşanmıştır. Halkevlerinin geçmişte üstlendiği misyonu bugün halk eğitim merkezleri üstlenmektedir. Günümüzde halk eğitim merkezlerinde okuma yazma ve meslek edindirme kursları ve çeşitli sanat dallarına ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda ele alındığında Halkevlerinin ve halk eğitim merkezlerinin çalışma alanlarının benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu durum halk eğitim merkezlerinin Halkevlerinin çalışmalarında yararlanmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Son olarak öğretmen adaylarına Sosyal Bilgiler dersi kapsamında 4.,5.,6.,ve 7. sınıf ders kitaplarında Halkevlerine daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz? Şeklinde soru yönelmiştir. Bu soruya verilen yanıtın büyük oranda olumlu olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler ders kitaplarında bu kurum hakkında daha fazla yer verilmesinin öğrencilerin ilgili dönemi ve koşullarını tanınmasına, eğitim sistemimizin geçmişten günümüze geldiği noktayı göstermesine katkı sağlayacağı öğretmen adayları tarafından belirtilmiştir. Fakat bazı öğretmen adaylarımız ise bu konuda olumsuz yönde fikir beyan etmiş bu durumu da bu yaş grubu öğrencileri için Halkevlerinin gereksiz olduğu savıyla desteklemişlerdir. Öğrencilerin Halkevlerinin teorik yapısı ve işleyişini bulunduğu yaş aralığı itibariyle anlamada zorluk çekmesi olağandır. Fakat Halkevlerinin uygulamalı çalışmaları öğrenciler tarafında idrak edilip içselleştirilebilir.

Çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir;

- ✓ Sosyal Bilgiler öğretim programında Halkevleri ve çalışmalarına ilişkin daha fazla bilgi verilebilir.
- ✓ Öğretmen yetiştirme programlarında ilgili dersler doğrultusunda Halkevlerinin faaliyetlerine yönelik bilgilendirme yapılabilir.
- ✓ Sosyal bilgiler öğretmenleri halk eğitimi faaliyetlerine yönelik kazanımları öğrencilere aktarırken Halkevlerinden faydalanabilir.

KAYNAKÇA

Akın, V. (1997). 23 Nisan Millî Hâkimiyet ve Çocuk Bayramı'nın tarihçesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3,91-96.

- Alparslan, E. (2019). CHP müfettişlerinin teftiş raporlarında Mardin ve ilçe halkevlerine dair bazı tespitler (1935-1945). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 37, 331-352
- Altuncuoğlu, N. (2015). Kayseri vilayet gazetesi ekseninde Cumhuriyetin ilk yıllarında Kayseri’de zafer bayramı kutlamaları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(39), 1-18.
- Atlı, C. (2013). *Kars Halkevi ve Faaliyetleri*. Salkım Ankara:Söğüt Yayınları.
- Aydın, M. K. (2018a). May 19th day celebrations and the case of Malatya community center. *International Conference on Research in Education and Science (ICRES)*, April 28- May 01, 292-300, Marmaris.
- Aydın, M. K. (2018b). Malatya community center and August 30 victory day Celebrations (1932-1951). *International Conference on Research in Education and Science (ICRES)*, April 28- May 01, 372-381, Marmaris.
- Aydın, M. K. (2018c). *Hatay’ın Anavatana Kavuşuş Bayramı Etkinlikleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Aydın, M. K. (2018d). Tek parti döneminde doğu anadolu illerinde açılan “gezici köy kadınları kursu” ve etkinlikleri. *Turkish Studies Social Sciences*, 13/26, 125-150.
- Aydın, M. K. (2019). Nationwide literacy campaign initiated by community centers and case of bitlis community center. *Journal of Education and Training Studies*, 7(5), 39-53. Redfame Publishing
- CHP (1941). *Halkevlerinin ve halkodalarının 1940 çalışmaları*. Ankara, Halkevi Yayınları.
- CHP (1948). *16. yıldönümünde halkevleri ve halkodaları*. Ankara, Ulus Matbaası.
- CHP (1932). *Halkevleri Çalışma Talimatnamesi (1932)*. Ankara.
- CHP (1939). *Halkevleri Çalışma Talimatnamesi (1939)*. Zerbamat Basımevi, Ankara.
- CHP (1945). *Halkevleri ve Halkodaları 1944 (1945)*. Ankara.
- Creswell, J.W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Demir, G.T. (2018). *Halkevlerinin eğitim tarihimizdeki yeri ve çankırı halkevi*. Berikan Ofset Matbaa, Ankara.

- Demirtaş, B. (2008). Atatürk Döneminde Eğitim Alanında Yaşanan Gelişmeler (1927-1937). *Akademik Bakış Dergisi*, 1(1). 170-173.
- Durmuş, Y. & Akhan, N. E. (2011). İlk dönem halkevlerinin eğitim faaliyetleri Konya halkevi örneği. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, 29.
- Erdal, İ. (2013). *Halkevlerinin kuruluşu, yapısı ve Yozgat halkevi (1932-1951)*. Siyasal Kitapevi.
- Eser, G. (2016), Halkevlerinde güzel sanatlar çalışmaları: Urfa halkevi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(42).
- Gökgöz, G. (2011). Belleklerden silinmeye yüz tutan bir gün: Lozan sulh bayramı. *ÇTTAD*, X/22, 95-114.
- Haykır, Y. & Çevik, M. (2014). Tek parti döneminde Elazığ'da cumhuriyet bayramı kutlamaları (1934-1945). *Turkish Studies*, 9(7), 331-377.
- Kara, A. (2017). Afyon'da kurulan halk odaları ve okuma yazma faaliyetleri. *Uluslararası Bolvadin Sempozyumu*, (13-15 Ekim 2017), 1147-1170.
- Kardaş, A. (2013). Bitlis halkevlerinin kuruluşu ve faaliyetleri (1934-1951). (Editör: Oktay Belli - Vedat Evren Belli). *VII. Uluslararası Van Gölü Havzası Sempozyumu*, (04-07 Ekim 2011), 369-383.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd Ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Öztürk, C. & Otluoğlu, R. (2003). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Öztürk, Y. (2018). 30 Ağustos Zafer ve Tayyare bayramı kutlamaları: amaç, süreç ve kazanımlar. *Journal of History Studies*, 10(9), 231-244.
- Sarıdoğan, Ö. (2014). *Tasarruf ve yerli malı haftası kutlamaları (1929-1949)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü. İstanbul.
- Sayılır, B. (2014). 30 Ağustos Zafer bayramı kanunu, ilk zafer kutlaması ve büyük taarruz ile ilgili bazı bilgiler. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 12(16), 89-114.
- Sertel, S. (2016). Bingöl halkevi ve faaliyetleri (1936-1951). *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 2(1), 331-362

Ülkü ULUKAYA ÖTELEŞ

- Şanal, M. (2010). Atatürk döneminde kayseri halkevi tarafından düzenlenen cumhuriyet bayramı kutlama törenleri. *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, 56, 161-172.
- TC. Resmî Gazete (1945). K. No: 4760. 16 Haziran.
- Temizhan, O. (2006). *Halkevleri ve halkevlerinin 1932- 1940 arası eğitim faaliyetleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Bilim Dalı. Ankara.
- Toksoy, N. (2007). *Bir kültürel kalkınma modeli olarak halkevleri*. Orion Yayınevi.
- Ulukaya, Ü. (2015). *Halkevlerinin halk eğitimindeki etkin rolü*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Malatya.
- Uzun, H. (2010). Milletin İradesiyle Oluşan Bir Bayram: Atatürk'ü Anma 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı ve Atatürk Döneminde Kutlanması. *Karadeniz Araştırmaları*, 6 (24), 109-125.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara Seçkin Yayıncılık